

SLOVENSKI NAROD.

Izba za vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike.

Inserati: Prostor 1 m/m x 54 m/m za male oglase do 27 m/m višine 1 K, od 30 m/m višine dalje kupčijski in uradni oglasi 1 m/m K 2—, notice, poslano, preklic, izjave in reklame 1 m/m K 3—, Poroke, zaroke 80 K. Zenitne ponudbe, vsaka beseda K 2—. Pri večjih naročilih popust. Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravišništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna Tiskarna“ Knaflova ulica št. 5, pritličje. — Telefon št. 304.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:

v Jugoslaviji:		v inozemstvu:	
celoletno naprej plačan	K 300—	celoletno	K 480—
polletno	150—	polletno	240—
3 mesečno	75—	3 mesečno	120—
1	25—	1	40—

Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno po nakaznici. Na samo pismena naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knaflova ulica št. 5, I. nadstropje. Telefon št. 34.

Dopise sprejema le podpisane in zadesno frankovane.

Rokopisov ne vrača.

Posamezna številka velja 1'20 K

Poština plačana v gotovini.

Ljubljana in Trst.

V italijanskih tržaških listih se v zadnjem času čitajo obupne tožbe o slabi trgovini Trsta. Navajajo se različni vzroki, nihče pa še ni povedal pravega vzroka temu propadanju, ki ni samo hipno, ampak bo trajno ali pa se bo še stopnjevalo.

Treba je, da posežem nekoliko nazaj v leto 1919. Po polomu so zasedle italijanske čete premirno črto, ki je na severu segala čez Logatec do blizu Vrhnike. Zaradi dolgotrajne vojne je primanjkovalo vsakega blaga; naravno je bilo, da si trgovci nabavljajo kakor hitro mogoče dovolj blaga, ker potreba je bila velika. Ker je bila v Ljubljani trgovina vedno dobro razvita in Trst najbližje italijansko mesto, je vse drvelo v Trst. Takrat je imel Trst pač zlate čase in pozneje seveda tudi Ljubljana. Ker je bil železnični promet v Italiji še vedno slab in zamuden ter se je tudi pokradlo na milijone, so začeli voziti iz Milana in Turina kar v kamionih. Tako se je dosegel višek do 100 avtomobilov na dan, ki so drdrali čez Logatec v Ljubljano in tudi v Zagreb.

Trst je bil znan, kar se tiče trgovstva, le trgovcem s kolonialnim blagom, dočim manufakturni niso nikdar iz Trsta naročali blaga. Neznatne izjeme so tvorili le kraji blizu Trsta in pa Hrvaška, Dalmacija.

Tržačani so pač mislili, da bo ostalo vedno tako, Jugoslovenci pa smo jim že davno prej prorokovali, da bo sreča trpela le toliko časa, dokler ne začne Češka in Nemška Avstrija izdelovati dovolj blaga. Danes se že dobi nekaj blaga iz Češke in Avstrije in ga bo čimdalje več. Vzrok, da bodo našli trgovci raje segali po nemškem blagu (tudi tisto, kar prihaja iz Češke je skoraj vse le od Nemca, žida, čeprav se to nikoli ne pove), je sledeči:

Italijanska, toliko hvalisana industrija se z bivšo avstrijsko niti od daleč ne da primerjati. To mi potrdi vsakdo. Niti blago samo niti vzorci, ne barva, ne mera ne vzdržuje konkurence. Če je avstrijski tovarnar poslal kos s 30 metri, si dobil tudi res 30 metrov, pri italijanskem blagu se pa ne more nikoli vedeti, ampak se mora vsak kos zmeriti. Tako sem enkrat zmeril 4 kose po 30 metrov, pa je pri vsakem manjkalo po 70 do 80 centimetrov, torej kar 3 metre blaga po 10 lir. Blago je neenako, na več krajih pomazano, utrgano, sredi kosa najdeš velike luknje, napake, oliniate lise itd. Površnost, nesolidnost povsod. Zelo redki so kosi, ki so brez napak. Bivši dobavitelji so se prilagodili okusu svojih odjemalcev in prinesli

vedno kaj novega, finega. Priznati moramo tudi, da ima naše ljudstvo jako dober okus. Od začetka je pač bilo vse dobro, kar se je dobilo, sedaj pa je zapihal že drug veter. Ljudje zahtevajo dobro blago ter raje plačajo dražje, kakor da bi kupovali slabo italijansko blago. Trgovci bodo tudi raje kupovali dobro, solidno blago iz že znanih tvornic ter se ne bodo prav nič jokali za italijansko robo, s katero se je treba vedno izžeti.

Kolikor več bo prišlo v Jugoslavijo tekstilnega blaga iz Češke ali Nemške Avstrije, toliko manj bo prodala Italija. Tu ne pomaga nobena trgovska pogodba. Nihče ne more siliti trgovcev, da bi kupovali manjvredno italijansko robo. Ni pa tudi kriv propadanje morda bojkot trgovcev, kakor je nedavno tožil neki italijanski potnik v listih. Ljudstvo se samo odvraca od italijanske robe, ker je slaba. Saj se še celo v Ljubljani po izložbah vidi na pr. šifon z italijanskim zlatim napisom, ki je pa obrnjen narobe, da se italijanskega napisa ne vidi. Značilno dovolj! Sicer bi pa z ozrom na počenje fašistov bil pač na mestu intenziven bojkot vsemu blagu, ki ga lahko kupimo drugod.

Upoštevati je seveda še v zadnjem času tudi splošno stagnacijo povsod, padanje cen, rezerviranost občinstva itd. Ali to bo minulo in trgovina se oživi. Toda tisti zlati časi za Trst v pogledu manufakturne stroke ne bodo prišli nikoli več. Bili so časi, ko so nekateri naši ljudje italijanskim agentom v Ljubljani pred »Slonom« ali »Unionom« delali velike poklone ter poljuboval skoraj roke. — Tempora mutantur!

Nujno je želeli, da storita naš prvi kr. pokrajinski namestnik Hribar in njegov naslednik v praškem jugoslovenskem poslanstvu, dr. B. Vošnjak v zvezi z ljubljanskim češkim generalnim konzulom dr. Benešem čim prej vse, da se vzpostavijo redne trgovske zveze s Češkoslovaško in Jugoslavijo! Geslo Svoji k svojim! mora vladati tudi v industriji in trgovini; navezani smo drug na drugega, torej pomagajmo si!

Nekaj se bo gotovo še vedno kupovalo iz Italije, ker ima cenejše delavske moči in njena valuta je sedaj precej dobra; vendar bo imela vedno hudo konkurenco s strani Češke in Avstrije; ko si bo ta slednja malo opomogla ter začela več proizvajati, bo to Italiji še bolj občutila. Ako pa bo fašizem deloval tako naprej, naj njena industrija računa tudi z bojkotom, ki bo gotovo prišel.

Manufakturnist.

Vojaška konvencija s Češkoslovaško.

— Beograd, 29. julija. (Izvirno) Vojvoda Peter Bojović in generalštabni polkovnik Kalafatić sta odpotovala v Prago, kjer

se podpiše vojaška konvencija s Češkoslovaško republiko. Imela bosta daljše konference z zastopniki češkoslovaške vojske.

Alfonz Daudet:

34

Tartarin na planinah

Roman.

Prevel dr. Ivo Šorli.

»Vse v redu?« je vprašal vrli Tartarin z zmagošlavnim in veselim glasom, v katerem ni bilo niti sledu kakega strahu pred morebitnimi nevarnostmi; zakaj zadnji njegov dvom, da je v Švici zgrajeno vse samo na prevari, je izginil prav davi pred obema Grindelwaldskima lednikoma, kjer je bil pred vsakim vhod z železnimi vrati, a nad njim napis: »Vstop v ledenik: 1 frank petdeset.«

Brez skrbi je torej lahko užival ta svoj triumfalni odhod in slast, da ga vse gleda in vse občuduje, posebno vse te poredne mlade »misses« s svojimi gladkimi mladeniškiimi frizurami, ki so se tako ljubezljivo norčevale iz njega na Rigi Kulmu, a morale zdaj strmeti, če so primerjale tega majhnega moža s to ogromno velegoro, ki ji bo on kmalu na temenu. Ena je slikala v svoj album njegov portret, druga se je čutila srečno, da se lahko dotakne njegove palice.

»Čimpejn... čimpejn!« je naenkrat zakričal dolg, pošasten Anglež z opekasto kožo ter prišel s čašo in steklenico v rokah. Pri-

silil je junaka, da je trčil z njim, potem pa pristavil:

— Lord Chipendale, sir. In vi?

— Tartarin iz Tarascona.

— Oh! yes, Tartarin... Zelo lepo ime za konja, je menil lord, ki je moral biti hud sportsman.

Tudi avstro-ogrski diplomat je prišel in stisnil planinčev roko med svoje dostopne rokavice. Najbrže se mu je nekako zazdelo, da sta se že videla kje. »Zelo me veseli, zelo me veseli!« je zajecjal večkrat po vrsti, ker ni vedel, kako bi končal. No, končal je, kakor vedno pri enakih prilikah: »Moj poklon vaši gospe!«

Toda vodnika sta postaja nestrpna; treba je bilo priti pred nočjo v planinsko kočjo, kjer bi za nočjo prenočili. Zato pa niso utegnili izgubiti niti minute več. Tartarin ju je razumel, zato se je na vse strani priklonil, se očetovalsko nasmešnil porednim Angležinjam ter glasno zaklical:

— Pascalon, zastavo!

Zastava je zavihrala, junaki so se odkrili; zakaj v Taraskonu se hoče ljudem vedno malo teatra. Z dvajsetkratnim: »Živio predsednik!« »Živio, Tartarin!« »Šu, šu, šušur!« se je kolona naposled razvrstila: naprej sta stopala vodnika z nahrbtnikoma, z živili in butarimi drv; potem Pascalon s praporjem: nato P. P. D., na-

Gladna Rusija.

Boljševiška blaznost in komunistovski zločinski sistem sta pahnila Rusijo v najstrašnejšo nesrečo. Ljening in Trockij sta dogospodarila: Rusija umira od gladi in kužnih bolezni. Slavni ruski pisatelj Maksim Gorkij, ki je tudi med znameniti stebri boljševizma, je naslovil na francoskega pisatelja Anatola Francea in špan. pisatelja Blasca Ibaneza v Toledu sledeče pismo:

»Bogate ravnine jugovzhodne Rusije je zaradi strašne suše zadela težka neplodnost. Ta nesreča preti zdaj milijonom ljudi s smrtjo od gladi. Opozarjam na to, da sta vojna in državljanska vojna silno izčrpala ruski narod ter da sta njegova fizična vztrajnost in odporna sila proti boleznim očitno oslabiljeni. Zemlji Tolstega, Dostojevskega, Mendelejeva, Mursorgskega in drugih velikih mož svetov, glasu pretijo črni dnevi. Jaz sem toliko srčen in verujem, da kulturni ljudje Evrope in Amerike razumevajo tragični položaj ruskega naroda in da mu bodo nemudoma priskočili na pomoč... Prosim vse poštene ljudi, naj nesrečnemu ruskomu narodu po glavnih pokrajinah pomorejo z živečem in zdravili!« — Maksim Gorkij prosi Evropo in Ameriko milosti in sočutja za stradalce ruske pokrajine, ki jih je uničila boljševiška vlada! Gorkij, Ljening in Trockij z oklopnimi vlaki naskakujejo ruske kmete, jim ropajo pridelke ter jih odvažajo v ruska mesta. Boljševiški vladarji, njih zaupniki in rdeči vojniki žive v razkošju, a ljudstvo, srednji stanovi in kmetje, poginjajo od gladi! Gorkij ni imel obsodbe za boljševiške zločine za rabelske podlosti boljševiških »črežvičjak«, ki so pobijali in obesili najboljše ruske moške in žene, a zdaj Gorkij prosi živeti in zdraviti za one Ruse, ki so jih boljševiki oplenili! Kdo jamči, da ne bodo boljševiki podarjeni živež zopet sami med seboj razdelili, a da ne bodo kmetje in drugi neboljševiki vendarle poginili od gladi? Gorkij je nesramen celo v tem pismu, s katerim modeluje. Piše namreč: »Jaz mislim, da bi se morali te pomočne krize za ruski narod udeležiti s posebno vneto baš oni, ki so tekom sramotne vojne hujskali ljudi proti ljudem ter s propagando mržnje usili plemeniti vpliv onih lepih idej, katere si je priborilo človeštvo z velikim trudom, ki so jih ubile neumnost, zavist in lehkomišelnost.« Boljševiki pa so celo po vojni hujskali na uboj in rop, sejejo za-

vist in mržnjo še dandanes, razvijajo velezločinsko propagando po vsem svetu ter so zatrosili strup komunizma po vsej Evropi! Boljševiki so zanesli svoj otrov v Nemčijo, v Francijo, na Češko, na Ogrsko in v Jugoslavijo gledamo vedno znova ostudne sadove boljševiške setve.

A tudi ruski patrijarh Tihon se je obrnil za pomoč na Anglijo in Ameriko. Pisal je obupno pismo nadškofoma v New Yorku in Canterburyju, naj se zbirajo za ruske stradalce nesrečneže žito in zdravila. »V Rusiji vlada glad,« piše patrijarh. »Velik del te zemlje je obsojen na gladno smrt. Po pokrajinah, ki so bile nekdanj žitnice Rusije, je suša uničila letino. Glad pa spremlja kužne bolezni. Nagla pomoč v največjem obsegu je nujno potrebna. Vse bojzani pred novim redom (!) je treba pozabiti. En narod umira! En narod izgublja svojo bodočnost, ker prebivalstvo ostavlja svoja polja ter se vleče proti vzhodu kričeč »Kruha!« Zavlačevanje grozi ljudem z nesrečami, kakršnih doslej še niso pretrpeli. Pošljite takoj žita in zdravila!«

Iz Moskve poročajo, da je letina popolnoma propadla. Po gubernijah Herzon, Astrahan, Ufa, Saratov, Samara, po črnomoški, tatarski in po bakširski in deloma kubanski guberniji je suša uničila vse.

Iz Kodanija poročajo, da beže trume stradalcev Rusov v Sibirijo in Turkestan. Velik del pa je pobegnil v guberniji Moskva in Petrograd. Ker je med njimi mnogo okuženecv, je nevarnost, da se kolera raznese po vsej Rusiji. Vlada je odredila, da se morajo cepiti proti koleri vsi železničarji, bolničarji in vse osebe, ki so zaposlene na železniških restavracijah in ki razdeljujejo živila. Vlada je pozvala vse državne ekonomate, da naj poročajo nemudoma o stanju svojih žitnih zalog. Nadalje je mobilizirala delavce, da z največjo naglico odpravljajo žito v stradalce kraje. Gorki se je obrnil tudi na nemškega pesnika Hauptmanna na pomoč. Brzojavil pa je tudi predsedniku češke republike Masaryku, naj stori vse, da pošlje tudi Češka čim več žita stradalci Rusiji. V Moskvi so že izbruhnili nemiri zaradi gladi. V Minsku so se začeli pogromi proti Židom, v Astrahanu pa pobune zaradi kolere. Najprej so bili pomorjeni vsi zdravniki, potem ljudski poverjeniki in potem veliko število inteligence. Sovjetska vlada roti

kmete, naj ji zaupajo in naj nikar ne beže, češ da so ceste in poti v takem stanju, da so nevarne za ljudi in živali. V Jugoslaviji je mnogo ruskih beguncev, in značilno je, da se skoro vsi ti gladi v Rusiji vselej ter so prepričani, da bo le popolni gospodarski polom odprl oči tudi današnjim zasleplencem, med katerimi je največji slepec baš Maksim Gorki.

Število stradalcev znaša nad 10 milijonov! Po južni Rusiji, zlasti po mestih, divja kolera. Funt kruha, ki je stal še pred par dnevi 2700 rubljev, stane danes že 4000 rubljev; funt sladkorja stane 30.000, funt krompirja 1800 rubljev.

Uboga Rusija, nekdanj razkošno bogata, kako globoko si padla po krivdi boljševiškega komunizma! In tega komunizma si vendar še žele nekateri jugoslovenski blazniki. Našo državo hočejo pahniti v enak pekel, kakor je nastal v Rusiji. In vlada teh zločincev ne spravi tja, kamor spadajo...

Rusija je bila in ostane ljubljana po vseh pravih Slovanih. A Rusija brez boljševikov! Rusiji je treba pomagati; toda nihče ne bo pomagal — boljševiškim krivolokom in zastrupljavcem sveta.

Kako prihajajo ruski boljševiki v Jugoslavijo.

Maribor, 28. julija.

Mariborski obmejni kontrolni organi so v zadnjem času prišli na sled sistematičnemu vtihotapljanju ruskih boljševiških agitatorjev in emisarjev v Jugoslavijo. Se vedno prihajajo množični transporti bivših vojnih ujetnikov iz Rusije. V Mariboru morajo ti transporti v karanteno in jih potem odpošiljajo dalje v domače kraje. Pri zadnjih transportih pa se je pojavilo čim dalje več »boljševikov«. Naša sodba o teh transportih je bila nepopolna. Res je, da se mnog ujetniki vračajo revni in raztrgani, ki so skrajno nezadovoljni z razmerami v Rusiji, čemur dajejo takoj, čim stopijo na naša državna tla, duška in vsakomur radevolje opisujejo sovjetski režim in njega krutost. Med vsakim transportom pa je mnogo takih, ki so prepričani, sfaantizirani boljševiki, a so elegantno opravljeni, preskrbljeni z velikimi vsotami denarja in nosijo pri sebi veliko dragocenih stvari. O priliki zadnjega transporta so našli pri nekem takem boljševiku toliko in takih dragocenosti, posebno finega

toliko duhtečih rastlin v škatli, bi bil snega in ledu kajpak zaman iskal. No, vendar se mu je prvi pogled na Guggi zazdel nekoliko znan in ga je spomnil njegovih lovov v Provansi, čisto na koncu Comorgua proti morju.

In tudi veter, ki je prihajal od ondot, je bil prav tako oster kakor zdrava mrzla morskapa.

»Ne, hvala. Imam svoje krampeže,« je odklonil Tartarin, ko mu je vodnik ponudil nekeke volnene galoše, da si jih obuje čez čevlje. »Krampeže Kennedy... izboljšanega sistema, jako udobne...«

Kričal je, kot da govori z mutcem. Meni da je mislil, da ga bosta trda Nemca Inebit in Kaufmann tako vendar bolje razumela. Istočasno si je na groblji sedeč navezal z jermenom nekeke železne košpe s tremi velikanskimi, trdnimi kremplji. Stokrat že jih je bil poskusil te Kennedyjeve dereze na svojem vrtu, a tu ga je le čakalo veliko presenečenje. Pod junačkoveto namreč so se vsi trije čavli pogreznili tako globoko v led, da se je zaman napenjal, kako bi jih spet izpustil. In evo ga ubogega Tartarina, kako se, pribit k tlom, poti, kako kolne, kako z rokami in s svojo palico obupno telegrafira po zraku, pa mora naposled, hočeš nočeš, poklicati na pomoč vodnika nazaj. Moža sta namreč mislila, da imata opraviti z že izkušenim planincem, in sta bila odšla naprej.

blaga in perila, da je moral plačati 8000 dinarjev carine. Našli so pri nekaterih mnogo zlata ni celo biseri.

Obmejni kontrolni organi so v zadnjem času našli pri teh transportih tudi izredno mnogo boljševiške literature, raznih knjig, komunističnih listov, ilustracij in propagandnih brošur v vseh mogočih jezikih. Kar na skladnice jih skušajo ti boljševiški emisarji vtihotapati v Jugoslavijo.

Velikanski pa je razloček med temi boljševiki in našimi komuni-

sti-domačini. Komunisti so v nastopu strahopetnosti. Ti boljševiki pa napram uradnim organom, če jih zasačijo, skrajno predrzni in imperativni. Brezobzirni so v nastopu in govoru. Posebno važna je tudi okolnost, da se med te transporte vedno skušajo vtihotapati in vriniti pravi ruski boljševiški agitatorji. Ti imajo nalogo, da širijo med maso za sovjetsko Rusijo ugodna poročila. Vtika se v vsako debato in skušajo ovreči vsa za sovjetski režim neugodna poročila zapadnoevropskega časopisa.

Seja zakonodajnega odbora.

— Beograd, 29. julija. (Izvirno.) Zakonodajni odbor je imel včeraj ob 10. dopoldne svojo tretjo sejo pod predsedstvom dr. Ninčiča. Na dnevnem redu je bila: 1.) volitev prvega podpredsednika in 2.) razprava o načrtu zakona za zaščito države. Za prvega podpredsednika je bil namesto dosedanjega odstopilnega poslanca Juraja Demetriovića izvoljen poslanec dr. Gregor Žerjav.

Po končani volitvi se je takoj pričela načelna debata o zakonu. Republikanec poslanec Gjonović je vprašal, zakaj se je dovolil skrajšani postopek razprave. Minister notranjih del Pribečević mu je pojasnil, da je skrajšani postopek utemeljen v § 133. ustave. Zakon izvršuje le revizijo Obznane. V debato je posegal tudi komunist Kacerović. Odbor je pritrdil stališču ministra Pribečevića. Za skrajšani postopek so glasovali z veliko večino glasov: de-

mokrajci, radikali, muslimani, nekateri zemljoradniki in zastopniki SKS. Proti so glasovali komunisti, Gjonović in Kristan.

Za tem se je pričela specialna debata o posameznih točkah in členih zakona. Komunist poslanec Kacerović je tudi v specialni debati napadel in kritiziral vladno, zagovarjal taktiko komunistične stranke in skušal odvlati odgovornost stranke za atentate in teroristično akcijo na anarhistu. Kacerović je zatrjeval, da je le »Obznana« povzročila atentate. Odgovarjal mu je minister Pribečević, ki je v daljšem govoru podal vse podatke in rezultate sedanjih preiskav. Ob 13. je bila seja prekinjena. Nadaljevala se je ob 17. in končala ob 19. Danes dopoldne se razprava v zakonodajnem odboru zaključuje, na kar bo zakon predložen takoj plenumu zakonodajne skupščine.

Politične vesti.

— Shod demokratske stranke za dvorski okraj. Kraljeva organizacija JDS je snodi ob 8. priredila pri Mraku na Rimski cesti dobro uspel shod, na katerem je zbranim somišljenikom obširno in stvarno poročal poslanec Reisner o delovanju demokratske stranke in konstituciji. Glavno delo je bilo v ustavotvornem odseku. Med prvimi zakoni, ki pridejo na vrsto sedaj, bo službeno pragmatika javnih namestencev. Te dni se snide skupščina, da sklene jakon v varstvo države in državljanov. Zopet bodo kričali opozicijonci, da je zakon reakcionaren. Toda zakon ne bo oviral poštenega dela in govora, nego bo ščitil poštenje, red in mir. Tak zakon pa ni reakcionaren, nego si ga žele vsi Jugoslovenci, ki imajo vest in čast. Na predlog občinskega svetovaleca in učitelja g. Šuklja je shod izrekel soglasno zaupnico poslancem demokratske stranke.

— Kraljevski in pokrajinski namestniki. Odkar je stopila v veljavo ustava kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev, se mnogo govori in še več piše o kraljevskih namestnikih in skoro prav nič o pokrajinskih namestnikih, dasiravno prihajajo sedaj samo prav ti zadnji v poštev. Ker je med prvimi in drugimi velikanski razloček, zato naj na kratko pojasnim to zadevo. Ustava določa v VI. oddelku (§§ 60. do 68) natančno vse potrebno, kako izvršuje kraljevska oblast namestništvo, 1.) če je kralj nedoleten in 2.) če je zbog duševne ali telesne bolezni trajno nesposoben izvrševati kraljevske oblasti. Namestniška oblast pripada v zmislu § 61. ustave po pravu prestolonasledniku, ako je polnoleten. Ako tudi prestolonaslednik iz spredaj navedenih vzrokov ne more izvrševati namestniške oblasti, izvoli narodna skupščina s tajnim glasovanjem tri kraljevske namestnike. Iz povedanega je razvidno, da so kraljevski namestniki le tisti dostojanstveniki, ki prevzamejo v primerih, ki jih predvideva ustava, kraljevske oblasti. — In kaj so pokrajinski namestniki in s kakšno nalogo so le - ti poverjeni? Prvi odstavek: §134. ustave pravi: »Ko stopi v veljavo ta ustava, ostanjejo začasno sedanje pokrajinske uprave, vsaka na čelu s pokrajinskim namestnikom, ki ga imenuje kralj na predlog ministra za notranje zadeve. Pokrajinski namestnik izvršuje pokrajinsko upravo po šefih oddelkov pod neposrednim nadzorom ministra za notranje zadeve, in kot organ pristojnih ministrov, na podstav dotedanjih zakonov in uredb (naredb)«. Pokrajinski namestniki ostanejo na svojih mestih le toliko časa, dokler bodo trajale sedanje pokrajinske uprave, oziroma dokler se ne bo razdelila država na oblasti z velikimi županji na čelu. Seveda ni nič napakega, če se pred naslov pokrajinskega namestnika postavlja kratica »kr.«, saj je bil tudi pod Avstrijo vsak namestnik ali deželni predsednik »c. kr.«.

— Atentat na regenta zasnovan v komunističnem parlamentarnem klubu. Iz Beograda javljajo: Na podlagi izjav, ki jih je atentator Stejić podal pri včerajšnjem zaslišanju in kjer je izjavil, da je dobil nalogo za atentat na regenta v sobi komunističnega kluba v parlamentu, se pričakuje še nova odkritja in nove preiskave, ki bodo odkrile nove napadale na ministrskega predsednika in na regenta. — Zanimivo je, da so bili atentatorji prijati na podlagi anonimnih ovadb mestni upravi beogradske in da so bile navedbe popolnoma točne. Vse kaže, da je poslal ovadbo kak komunist, kateremu so bile vse teroristične organizacije dobro znane. — Nove aretacije komunistov. Beograd, 29. julija. V Smederevu so prijeli komunističnega odbornika Soldatovića. Pri preiskavi v njegovem stanovanju se našli večje množine municije in bomba, ki jih je malo prej skril v so-

sednjem vinogradu. Pričakujejo, da bodo prijeli še enega odbornika. Včeraj in snodi so oblastva izvedla več hišnih preiskav.

— Obsojenji komunisti. Split, 28. julija. Policija je obsodila več komunistov, ki so bili udeleženi pri spopadu povodom manifestacije za Draskovića, na večmesečni zapor in izgon iz Splita.

Posledice komunističnega terora. Po naredbi ministrstva za notranje stvari je beogradska policija ponovno zatvorila krojaški sindikat, ki je bil v rokah komunistov in ki je bil gnezdo komunistične propagande. Razen tega je odrejeno, da se zatvori tudi rudarski sindikat.

— Kako so glasovali primorski poslanci k predlogu zaupnice vladi. Iz Rima poročajo: Poslanci iz Julijske Benečije so glasovali k predlogu zaupnice vladi takole: Z d a so odgovorili: Pogačnik, Suvich, De Berti, z n e pa: Banelli, Giunta, Albanese, Bilucaglia, Bombacci in Tuntar. Poslanci fašistov vodijo brezglavo politiko in ni nobene enotnosti v njihovem političnem postopanju. Zato delajo Primorju le škodo. Izmed jugoslovenskih poslancev je bil navzoč samo dr. Podgornik, ki se je pri glasovanju odramil.

— Ukradeni ruski diplomatski akti. V Charlottenburgu so udrli v stanovanje bivšega ruskega polkovnika Freyberga napačni detektivji, ki so v navzočnosti njegove žene in ruskega kapetana Bulugena z orožjem v roki ukradli vse diplomatske spise, ki so jih našli. Polkovnik Freyberg izjavlja, da so roparji izvršili tatvino po nalogu ruske sovjetske vlade in da so ukradeni akti gotovo na varnem pred nemško policijo. Ukradeni spisi vsebujejo važne podatke o beloruski armadi in o umoru carja. Berolinski policijsko ravateljstvo je razpisalo 10.000 mark nagrade za onega, ki bi mogel izslediti roparje.

— Nemške žrtve v svetovni vojni. Osrednji statistični urad v Spandanu poroča, da znaša število nemških vojni žrtv na podlagi uradnih podatkov do 31. decembra 1920 skupno 1.799.368 mrtvih in 4.246.374 ranjenih. Število pogrešancev znaša približno 200.000.

— Argentinska vlada proti komunistom. Predsednik argentinske republike Irigoyen se je odločil za skrajno ostro postopanje proti komunistom, ki so vkljub krvavemu porazu v januarju 1919 pričeli zopet s terorjem vsake vrste. Protikomunistične odredbe se sicer ne strinjajo povsem z zakoni, vendar so bile potrebne, da se reši argentinska republika komunističnega terora.

— Za deseti kongres medparlamentarne unije, ki se vrši v Stockholmu dne 6., 7., 8. in 9. avgusta, je prijavilo do sedaj 10 držav svojo udeležbo. Na kongresu se bodo razpravljala tale vprašanja: Medparlamentarna unija in zveza narodov, medparlamentarna unija in mednarodna delavska pisarnica, omejitev oboroževanja, mednarodno gospodarstvo in finančni problemi, vzpostavitve sveta, organizacija preiskovalnega postopanja v zvezi narodov.

— Politična situacija v Nemčiji. Nemški pravosodni minister dr. Schiffer je v svojem govoru, ki ga je imel 28. t. m. v Remscheidu, izjavil med drugim: Državni kancelar je pred par dnevi omenil, da grozi Nemčiji kabinetska kriza, ako bi morala vlada glede odprave sankcij in gornješlezjskega vprašanja stopiti pred zbornico s praznimi rokami. Zavezniki vlade naj izprevidijo, da bi padec Wirthovega kabineta pomenil nekaj več, kakor pa navadno izpremembo osebja. Ako pade ta vlada, ne bo mogla nobena druga omogočiti redovitega razvoja. Kabinet desnice bi v kratkem padel, ravno tako tudi kabinet leve. Razpust parlamenta bi povzročil kaos. Usoda Wirthovega kabineta je usoda Nemčije. Od tega pa je odvisna tudi usoda Evrope in

vega sveta. Iz navideznih malih stvari bi nastale velike in strašne posledice. V treh letih z mukami postavljeno poslopje se lahko nanemoma zruši. Z uničenjem te države bi bilo uničeno tudi gospodarsko življenje Evrope. Tako strašno resna je situacija.

— Amerika in Nemčija. Kakor poroča »New York Sun«, je državno tajništvo priznalo, da ni verjetno, da bi senat sprejel versaillesko mirovno pogodbo in sicer niti v izpremenjeni obliki. Zato namerava predložiti posebno pogodbo z Nemčijo, ki bi v glavnem odgovarjala versailleski mirovni pogodbi, v kolikor se sklada z ameriški interesi.

— Iz Gdanskega. Opozicijonalc v gdanskem senatu so s stališča, da ustava svobodne gdanske države še ni mednarodno priznana, pričeli operirati proti veljavnosti odredb senata. Da se to vprašanje končno javno reši, je šel predsednik senata Sahm v Zenevo, kjer mu je svet Zveze narodov zagotovil, da smatra svet Zveze narodov gdansko ustavo za polnomočno in da ima gdanska vlada vse pravice suverene vlada. Komunisti so predlagali razpustitev skupščine, ki je pa ta predlog zavrnila. Skupščina je zaradi parlamentarnih počinac odgodena do konca avgusta.

Iz naše kraljevine.

— Zaroča regenta Aleksandra. Beograd, 28. julija. (Izvirno.) »Avalac« je danes prejela radiogram, ki potrjuje vest o zaročji regenta Aleksandra. Broomjavka slove: Pariz. Tu je objavljena zaroča regenta - prestolonaslednika Aleksandra z vojvodinjo Zofijo d' Vandome.

— »Narodna Straža«. V Šibeniku je začel izhajati tednik z naslovom »Narodna Straža«. V svojem uvodniku pravi, da je Šibenik vedno igral znatno vlogo v javnem življenju Dalmacije in bo to svojo vlogo ne le obdržal, ampak tudi povečal v narodni naši državi. List stoji na stališču narodnega in državnega jedinstva. Glavno svojo nalogo bo posvečal gospodarskemu in kulturnemu napredku Šibenika in severne Dalmacije.

— Ameriško mornariško poveljništvo ostane še v Splitu. Split, 28. julija. Ameriško mornariško poveljništvo je podaljšalo pogodbo za skladišča za leto dni. Iz tega sklepajo, da namerava ostati tukaj še nadalje.

— Izboljšanje gmotnega stanja orožnikov. V finančnem ministrstvu se je pričela konferenca radi izboljšanja gmotnega stanja orožnikov. Orožniki bodo razdeljeni v kategorije z ozirom na višino draginje v posameznih krajih. Največje je draginjske doklade bodo dobivali orožniki v južnih krajih, nato v Beogradu, manjše draginjske doklade po ostalih krajih. Na tej konferenci sodelujejo kot zastopnik ministrstva za notranje stvari g. Lazić, kot zastopnik orožniškega poveljništva polkovnik Milenković in kot zastopnik finančnega ministrstva dr. Dučić. Naredba o ustanovitvi orožniškega fonda, s katero se uredi vprašanje pokojniškega fonda za orožnike, je že poslana zakonodajnemu odseku. S to naredbo se uredi pokojnine orožnikov tako, da bodo s svojimi družinami popolnoma preskrbljeni.

— Iz Zagreba izgnani komunisti. Zagreb, 28. julija. Zagrebska policija izžene iz mesta vse one komuniste, ki niso pristojni v občino, in jih odpravi v njihove občine.

— Romunska kraljevska dvojica v Jugoslaviji. Zagreb, 28. julija. Na potu na letovišče v Švici je danes ob 10. dopoldne z orientekspresom dospela v Zagreb incognito romunska kraljeva dvojica z dvema hčerškama. Na kolodvoru ni bilo oficijalnega pozdrava.

Neodrešena domovina.

— Kulturna manifestacija v gorških Brdih. V Števerjanu v Brdih so otvorili v nedeljo svoj novi odred. To mladinsko slavje se je razvilo v lepo kulturno manifestacijo. Prišli so udeležniki iz Gorice, raznih krajev Brd in druge okolice. Udeležencev je bilo okoli 3000. Prvi je govoril Fran Bevk, podarjajoč pomen mladinske prireditve. Kurat Sedej je prečital pozdravno pismo poslancev dr. Wilfana in dr. Podgornika. Med prireditvijo je na slavnostnem prostoru govoril ljudstvu poslanec Šček, izvajajoč, da je prišlo toliko ljudstva, med njimi tudi zastopniki drugih strank v Števerjan v imenu onega, kar stoji visoko nad vsemi strankami in strujami in spaja celo naše pleme v duševno enoto, v skupno duhovno življenje, to je ljubezen nas vseh do slovenske zemlje in govorice. Kulturna je naša prireditev in visoko hočemo dvigati prapor naše kulture. Med drugim je izjavil: Kako je mogoče, da so Slovani, ki štejejo 150 milijonov ljudi, najbolj nesrečno ljudstvo med vsemi? Med Slovenci, ki so v vojni največ trpeli, so gotovo tudi naši Brdci, ali naš Brdci ima še nekaj kremenca v sebi in ima močno srce, ki ne klone tako hitro. Brdci, ostanite marljivi, večajte in krepite ljubezen, ki je plemenita! Obsežni govor poslancev je bil poln navdušenja in ljubezni do naroda in življenja gorških Slovencev, zato je segel vsem globoko v srce. Na prireditvi se je slišalo mnogo lepega petja, predstavljali so dramo »Naša krivica«.

Telefonska in brzojavna poročila.

Pomirjevalna politika Stambolijskega.

— d Beograd, 23. julija. Glavno glasilo bolgarskih zemljoradnikov od 21. t. m. javlja, da je imel dne 6. julija ministrski predsednik Stambolijski v narodnem sobranju govor, ki se je obračal v prvi vrsti proti onim, ki so bolgarski narod tirali v vojno. V svojem govoru se je ministrski predsednik dotaknil še drugih vprašanj, med drugim tudi o časišlov in miru na Balkanu. Dejal je, ako bi državniški tudi v Srbiji in Romuniji malo bolj pazili na pisavo listov in bi novinarje opozarjali na to, naj ne napadajo sosednjih narodov, potem bi se zelo kmalu balkanski narodi sporaz-

LADJI »DONAU« IN »SCHWARZENBERG« ODPLOJENI JU-GOSLAVIJI.

— Rim, 28. julija. S strani italijanskega mornariškega vodstva se poroča, da sta bili odstopljeni ju-goslaviji bivši avstro-ogrski ladji »Donau« in »Schwarzenberg«. To sta dve že starejši ladji, ki sta bili že pod avstrijskim režimom predelani za primerno obrežno službo. Izročitev se je izvršila v smislu mirovne pogodbe, ki določa, da se imajo ladje, ki so bile v pristanišči Avstro-Ogrske nasledujočih držav o premirju, izročiti tem državam. »Donau« je v Šibeniku, »Schwarzenberg« pa v nekem drugem dalmatinskem pristanišču.

NAŠE MEJE PROTI ALBANJI.

— Beograd, 29. julija. (Izvirno.) Bivši član naše delegacije na mirovni konferenci in narodni poslanec Andrija Radović je imenovan kot zastopnik naše države v mednarodno komisijo, ki bo določala meje Albaniji. Kakor je izvedel vaš dopisnik, zahteva naša vlada v splošnem take meje proti Albaniji, kakor so bile določene na londonski mirovni konferenci leta 1913 po kočani balkanski vojni. Vlada bo zahtevala le malo korekturo v djakovskem srezu iz strateških ozirov.

KONVENCIJA PROTI KOMUNISTOM.

— Beograd, 29. julija. (Izvirno.) Ministrski predsednik Nikola Pašić je predložil vladam Čehoslovaške republike, Italije in Romunije načrt, da se izdela skupna mednarodna konvencija proti komunistom in komunistični propagandi. Vlade so sprejele ta predlog s simpatijo.

STAVKA BANČNIH URADNIKOV KONČANA.

— d Praga, 28. julija. Kakor poročajo večerniki, so zaupniki stavkajočih bančnih uradnikov sprejeli po ravnateljstvih stavljenе pogoje, tako da se bo delo v bankah bržkone v kratkem zopet vzpostavilo.

GRŠKO-TURŠKA VOJNA.

— d Pariz, 28. julija. Uradno poročilo iz Aten se glasi, da so grške čete zapobile v beg sovražne oddelke na fronti vzhodno od črte Said-Ghazi in Saki Šehir. Grške čete napredujejo proti vzhodu in so vplenile 6 topov, velike množine streljiva in mnogo ujetnikov. Sovražnik se umika proti iztoku.

— d Pariz, 28. julija. Po vesteh iz Aten, je turški upor popolnoma zlomljen. Njihove izgube cenijo na 60.000 mrtvih, ranjenih in ujetih.

Poraz Grkov.

— d Angora, 27. julija. Uradno frontno poročilo: Odsek Brusa: Naše čete iz Čiledija so napadle zvezo, ki jo je imela sovražna vojska z zaledjem. Odsek Eski Šehir: Krvava bitka na tej fronti je končala z zmago Turkov. Grki so bili krvavo odbiti in so pustili na bojišču 800 mrtvih. Na tej fronti je konec grške ofenzive. Odsek Said Ghazi: Krvava bitka na tej fronti je končala z zmago Turkov. Odsek Uşak: Leteča turška konjeniška kolona je prišla do Karahisarja in se polastila ogromnih zalog municije. Ujela je 400 Grkov.

— d Carigrad, 27. julija. Zadržna poročila potrjujejo grški poraz v odsekih Said Ghazi.

FRANCOSKA ŽETEV.

— d Pariz, 28. julija. (Brezžično.) Predsednik žitnega sindikata Pouet je izjavil poročevalcu »Matinac«, da bo žetev na Francoskem izredno dobra.

Velika nesreča z granato. — Trije vojaki mrtvi, 17 ranjenih.

— d Zagreb, 28. julija. Na Grmašćici pri Zagrebu se je danes v dila v metanju granat 25. napadala četa pod poveljstvom poročnika v rezervi Vladimira Kajjanovića. Pri odmoru je redov Milivoj Stefanović našel v bližini svojega oddelka granato in jo začel razkazovati svojim tovarišem. V odsotnosti poveljnika so ga tovariši opozorili na nevarnost, Stefanović pa se ni brigal za opomine in je, uverjen, da je prazna, vrzel granato

umeli in pomirili. Del naše inteligence je prežet od neke vrste zlobe in osvete. Tem je treba odsekati roke, da več ne pišejo in da s svojim pisanjem ne tirajo našega naroda v novo krvolitje. Dosti je prelite krvi, ne smemo več razpihivati ognja. Mi moramo ponuditi roke svojim sosedom. Kot razbojnik je treba gnati na naše in na grobove naših sosedov vse kolovodje, ki so na razne načine podpirali strasti naroda in netili sovražnost do sosedov. To bi se moralo zgoditi tudi z onimi politiki in novinarji, ki bi hoteli s svojim pisanjem spraviti naše sosedo in nas v nove težkoče.

RAZMEJITVENA KOMISIJA ZA ROMUNSKO MEJO.

— Beograd, 9. julija. (Izvirno.) Ministrstvo zunanjih del je imenovalo razmejitveno komisijo, ki bo izvršila razmejitvena dela med našo državo in Romunijo. Za predsednika naše komisije je imenovan general Dragutin Milojević, za člana pa poslanec Stojanović in polkovnik Hadžić. Komisija prične z razmejitvenimi operacijami za prihodnji mesec.

OBSEDNO STANJE V PETROGRADU.

— Curih, 28. julija. Vest o razglasitvi obsednega stanja v Petrogradu se potrjuje z novimi poročili iz Berlina. Bedno stanje, v katerem se nahaja prebivalstvo, je izzvalo med delavci pravo vstajo. Stranka menjševikov je izdala na delavce proglas, v katerem jih kliče na skupno delo in skupno obrambo. Razglas pravi: »Prišel je trenutek, da se razbije zlokočni sovjetski režim, ki se je izkazal za vladanje popolnoma nesposoben.« Kakor znano, je na konferenci komisarijev Kamenjev poudarjal, da 25 milijonov Rusov umira gladu, vlada pa je mogla priti na pomoč samo 140.000 delavcem, bivajočim v Moskvi.

POLOŽAJ V GORNJI SLEZIJI.

— d Pariz, 27. julija. Agence Havas priobčuje podrobnosti brzojavnega poročila medzaveznikih višjih komisarijev od 19. julija 1921 o položaju v Gornji Slezijski po umiku poljskih in nemških upornikov, katero je bilo predloženo v današnji dopoldanski seji posla-niške konference. Medzavezniki višji komisariji so došli do nastopnih zaključkov: 1.) Položaj v Gornji Slezijski je resen in zahteva, da nemudoma obrnejo zavezniške vlade nanj svojo pozornost. 2.) Položaj preti postati negotov, dokler se vprašanje ne reši s pravično odločitvijo, ki jo zahtevata obe stranki. 3.) Čete, s katerimi razpolaga medzavezniške komisije, so nezadostne, ne le da preprečijo nove upore, temveč tudi da uspešno vzdržujejo red in mir. — Višji komisariji pristavljajo, da je ojačenje čet tem potrebnije in nujnejše, čim bolj zavlačujejo velesile odločitev. — Vsebinska te listine je potrdilo poročilo, ki prihajajo francoski vladi z druge poklicane strani, in tvori podlago za naziranje francoske vlade, da so na gornješleskem ozemlju stoječe zavezniške čete nezadostne.

AVSTRIJSKA VOJSKA.

— Dunaj, 28. julija. Nemškonacionalni krogi z vsemi silami pritiskajo na to, da bi spravili sedanjo avstrijsko vojsko pod strogo disciplino in ji odrekajo pred vsem gotove pravice in v dobi prevrata pridobljene privilegije »vojaških svetov.« Ker je sedanji vojni minister strogo nastopil proti vojaškim svetom in skušal uvesti strogo disciplino, posebno salutiranje, je včeraj priredilo komunistično in socialistično vojaštvo velikanski protestni shod. Po shodu se je velika množica vojaštva valila pred poslopje vojnega ministra, katerega so izžigali. Razni govorniki so grozili z oboroženim nastopom. Vojaštvo je proti salutiranju.

POGAJANJA ZARADI GORNJE SLEZIJE.

— d Pariz, 28. julija. Pogajanja med Francijo in Anglijo v gornješlezjskem vprašanju se nadaljujejo. Angleški pooblaščenec je priporočal, naj se sprejme predlog, ki sta ga stavila sir Herald Stuart in polkovnik Visconti, ki zahtevata, da se nesporna ozemlja takoj izroče Nemcem, oziroma Poljakom, da se na ta način omogoči ojačiti čete v ostalih zasedenih pasovih in se olajša vzdrževanje reda. Agence Havas pripominja, da je francoski zastopnik angleškim diplomatom predložil neumestnost tega načrta v političnem in vojaškem oziru.

proti skupini tovarišev. Granata se je razpočila in je Stefanovića strašno razmesarila. Bil je na mestu mrtve. Na mestu mrtve je bil še en vojak, dočim je trejl kmalu na to umrl v strašnih mukah. Ranjenih je še 17 vojakov, ki so bili odpeljani v bolnišnico. Zračni pritisk je tudi poveljnika poročnika Kajjanovića vrzel ob tla, poročnik pa si je kmalu opomogel. Oblastva so takoj uvedle preiskavo.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 29. julija 1921.

— Kraljevi namestnik Ivan Hribar bo sprejel deputacije 1. avg. ob devetih dopoldne.

— Francoski poslanik pri namestniku. Včeraj dopoldne sta posetila namestnika Ivana Hribarja francoski poslanik v Beogradu Clement Simon in francoski konzul v Beogradu.

— Hišne preiskave proti komunistom v Mariboru. Maribor, 28. julija. Tukajšnje varnostne oblasti so prejele nalog, da morajo takoj izvršiti hišne preiskave pri vseh, za komuniste označenih oseb. Danes, 28. t. m. so bile mnogobrojne hišne preiskave pri vseh komunistih v Studenčih in v Mariboru.

— Romunska kraljevska dvojica. Z včerajšnjim orientekspresom se je rumunski kralj z rodbino peljal skozi Ljubljano v Svinco.

— Potne legitimacije. Iz Beograda poročajo uradno: Po naredbi ministrstva za notranje stvari J. B. br. 21.825, je sporazumno z ministrstvom za promet določeno, da mora vsak potnik, kadar odide iz kraja svojega stanovanja, imeti od pristojne lokalne oblasti izdano potno legitimacijo, ki velja za mesec dni in ki se mora povodom vsakega potovanja vidirati.

— Predavanje v Celju. G. dr. Matko, docent in primarij, predava v Celju 30. t. m. ob pol 5. popoldne v osnovni šoli o nephritis. Vsi zdravniki vabljani.

— Da se ne pozablja! Notica v 165. št. Vašega lista pod tem naslovom, kjer poročate, kako zaničljivo se je namram pokojnemu notariju Plantanu izrazil o nas Franc Jožef, me je vzpodbudila, da zdaj, ko o kakih indiskretnostih že davno ne more biti več govora, tudi jaz objavim to-le historico: Ko sem bil kot jurist za družabnika pri pokojnem bivšem ministru baronu Pinu v Velikovicu, velikem prijatelju našega naroda, kar je dokazal ne samo kot glavni v Gorici, namestnik v Trstu, minister, prevajalec našega Prešerna itd., nego in posebno še s tem, da je sprejemal v svojo hišo za čitatelje samo slovenske dijake (med drugimi pred menoj dr. Iva Šubljia, za menoj dr. Frana Vodopivec), mi je nekoč blagi mož pripovedoval, kako so ga v Trstu Lahi neprestano tožili, češ, da podpira Slovence, nje pa tlačijo. Dolgo te pritožbe niso mnogo zalegle, ker ga je »držal« grof Taaffe; nekega dne pa ga je cesar pozval naravnost k sebi ter zahteval od njega opravičbe. No, vse zatiranje, da on pobija samo iredentizem in hoče s Slovani ustvariti Avstriji trdno stražo, ni nič pomagalo, cesar ga je s temnim obrazom poslušal potem pa odločil: »Vi greste kot namestnik v Linc« Pino si je le dovolil vprašanje zakaj, in je na to dobil jasn odgovor: »Weil mein Statthalter in Triest nicht dazu da ist, um dort unten slavische Propaganda zu machen.« (»Ker moj namestnik v Trstu ni zato, da dela tam doli slovansko propagando!«) V spominu na to krivico so še po dolgih letih baronu Pinu privrele solze iz slepih, a še vedno lepih in živih oči. Ni čuda potem, če je Pinov naslednik baron Depretis proti nam »tam doli« divjal, kakor še v Avstriji ni bila navada. Isti večer mi je potrdila še tudi davno blagopojna Pinova soproga, da če nas cesar ni maral (»nicht mochte«), nas je edino v madžarske »vitez« zaverovana cesarica naravnost sovražila in zaničevala. In to sta bila naš »skrbni oče« in »skrbna mati«! — Naj pri tej priložnosti omenim še nekaj. Ko je umrl bivši deželni predsednik bukovinski baron Petrino, so časopisi zamenjali njegovo ime z baronom Pinom. Skoraj vsi slovenski listi so objavili lepe posmrtnice. Ko sem mu prečital »nekrolog« v »Slovenskem Narodu«, ki je bil posebno tople, je slepi stomak glasno zahteval in dejal: »Torej vendar nisem zastoj tako ljubil ta dobri in plemeniti narod!«

— Hišni posetnikom! V svrhu pravičnega povišanja stanarin v smislu nove stanovanjske uredbe se hišni posetniki nujno vabijo, da se zglase v društveni pisarni in to izključno od 4. do 6. ure popoldne v Šelenburgovi ulici št. 5, I. nadst. Istotam dobe v tem času vsa potrebna pojasnila tudi hišni posetniki z dežele, ki pa morajo za pismena vprašanja priložiti primeren znesek za stroške. Obenem se hišne posetnike prosi, v kolikor tega že niso storili, za takojšnjo plačilo društvene članarine za leto 1921, ki se je določila po visokosti stanarine od 20 do 60 K in sicer potem njim že dostavljenih položnic ali pa naj to store v društveni pisarni. Z ozirom na uspešno odborovo delovanje, ki je dosegel sedaj povišanje namenske, naj hišni posetniki članarino vplačajo v kolikor mogočem visokem znesku ozir. naj plačajo primeren prostovoljni prispevek, ker drugače bi bilo odboru nemogoče vzdrževati društveno pisarno. Radi stroškov se potrdila o poslanih plačilih ne pošiljajo. Priporočamo vnovič nakup hišnih redov in plačilnih knjižic, ki jih je izročiti vsem najemnikom. Prvo društvo hišnih posetnikov v Ljubljani.

— Gojenci ruske Vojne šole v Strnišču pri Ptuj. Poverjenstvo za uk je odredilo, naj okrajni (mestni) šolski svet nemudoma narode vsem šolam

vodstvom, da morajo biti gojencem ruske vojne šole iz Strnišča pri Ptuj ob času njihovega učnega potovanja po slovenski pokrajini v velikih počitnicah na razpolago šolski prostori za prenočišča, kadar se javijo.

— Usposobljenostni izpit iz slovenščine kot učnega jezika morajo imeti vsi nemški učitelji in učiteljice, ki služijo v naši državi, do začetka šolskega leta 1921—22. Kakor doznavamo, je teh še mnogo tako na bivšem Kranjskem kakor na bivšem Štajerskem; v Prekmurju pa seveda — Madžaroni, ki jih bo tudi treba temeljito revidirati. V teh vrstah učitelstva bo treba marsikaj »izčistiti«.

— Mladinske stanovske organizacije, odnosno kmetijski nadaljevalni tečaj. Ker bi se s snovanjem mladinskih stanovskih organizacij in prirejanjem kmetijsko - nadaljevalnih tečajev lahko mnogo dobrega storilo za poklicno vzgojo kmetijske mladine po deželi, zato priporočajo višji šolski svet podprati vse težnje, ki merijo na to, da se izvenskolska kmetijska mladina, ki je namenjena za domačije, pridobi in strokovno pripravi za svoj poklic. V to svrhu odreja, da pomaga k stanovski vzgoji izvenskolske mladine predvsem ljudskošolsko učiteljstvo. Zato smatra za potrebno, da se ob priliki okrajnih učiteljskih konferenc razpravljajo med referati tudi vprašanja takih organizacij in nadaljevalnih tečajev. Naj torej stalni odbori sprejemajo v program tudi ta referat.

— Državna posredovalnica za delo. Dela iščejo: pisarniške moči, kovinarji, sedlarji, trgov. sodravniki, čebelarji, dninarji, slugi, šivilje, perice, vzgojiteljice, polj. delavci, delavke, vajenci, vajenke itd. — V delo se sprejmejo: hlapi, dekle, mizarji, čevljarji, stavb. ključavničarji, šivilje za perilo, natakari, natakarike, vzgojiteljice, ključavničarji, slikarji, pleskarji, peki, služkinje, kuharice, vajenci, vajenke itd.

— Zdravstveni teden v Celju. Na inicijativu »kluba naprednih akademikov v Celju« prirede celjska kulturna društva v času od 31. julija do 10. avgusta zdravstvena predavanja s predstavi v kinu Gaberje, predavanja ob skopičnih slikah in razstavo diapozitivov v posloju meščanske šole v Celju in sicer o alkoholizmu, tuberkulozi, polnih boleznih, pegavici itd. Predavanja se bodo vršila v Celju in v mnogih drugih krajih. Prirede jih celjski zdravniški in so namenjena v prvi vrsti delavstvu in najširšemu občinstvu. Predstave s predavanji v kinu se vrše od 2. avgusta do vključno 10. avgusta, vsak dan ob 17. urah razstavo diapozitivov bo odprta od 31. julija do 10. avgusta. Pričakovati je, da bo občinstvo redno posečalo predavanja.

— Troje samomorov v Mariboru. V Mariboru so se tokom včerajšnjega dneva, 28. t. m. pojavili kar trije slučaj samomorov. Kočijaž tvrdke Mayer Jakob Pešak se je obesil v podstrešju v Vetrinjski ulici. Vzrok samomoru je neznan. — V Pobrežju se je obesil na kuhinjska vrata posestnik 62 letni Simon Bedenik. Ločen od svoje žene, je živel v konkubinatu z neko žensko. Ta mu te dni vzela hranilno knjižico in dvignila iz hranilnice 25.000 K. To je starca tako raztogotilo in užalo, da je vzel vrvi in se obesil. — Delavka pri tvrdki Tiessmann, Matilda Mandel, se je skušala z modro galico zastropiti. Rešili so jo še pravočasno in jo odvedli v bolnico.

— Živinski sejem v St. Lenartu. Dne 2. avgusta 1921. se vrši v St. Lenartu v Slov. goricah velik živinski sejem. Na ta sejem se navadno prižene obilo kladne živine. Kupci dobro došijo!

— Škoda na poljih in travnikih. Tropična vročina zadnjih treh tednov učinkuje seveda nad vse kvarno na rast in dozorevanje poljskih sadežev. Po poljih in travnikih solnce kar žge. Posledice temu se že tudi povsod opazajo: Trava rjavi, posledica temu bo, da v jeseni ne bo dovolj otave, poljski pridelki (perje) venejo, dozorevajo zastaja in pridelek se bo zmanjšal ne samo pri nas nego tudi drugod.

— Na ljubljanskem barju je zemlja suha kot goba. Trebalo bi zatvornice v Grubarjevem kanalu za par dni pripreti, da se dvigne voda in namoči zemljo ob nabrežjih.

— Nepošten prodajalec drv. V sredo, 20. t. m. je kupila neka 81 let stara žena pol sežnja drv za ceno 230 K. Ker ni poznala denarja, je dala kmetu dva bankovca po 400 K, torej 600 K preveč. Dotični poznani posestnik se opozarja, naj v teku 8 dni omenjeno svoto vrne osebo ali po pošti, ako ne, se izroči sodišču. — Marija Simovič, Hilsbergova ulica št. 8.

— Umrla je dne 26. t. m. v Gradcu Slovenka gospa Apolonija Hopfer, roj. Polajnar, doma iz Star. Loke, stara 41 let. Zapustila je moža in enega sinka. N. v p.

— Poročilo. Poročil se je v Ljubljani glavni urednik mariborskega »Tabora« G. Radičev Rehar z gospodično Marijo Puntčohovo, učiteljico v Mariboru. Bilo srečno!

— Zdravniško društvo v Mariboru priredi v soboto dne 30. t. m. v osnovni šoli v Celju demonstracijski večer. Po demonstraciji predava docent Ivan Matko o osnovnih principih moderne razdelitve nefritid. K predavanju se najljubše vabijo vsi tovariši zdravniški.

— Nesreča pri kopanju. V Kolpi pri Sisku je utonil sprevodnik južne železnice g. Franc Brenčič. Pogreb bo v Ljubljani v soboto zvečer ob 8. in

mrtnišnice pri Sv. Krištofu k Sv. Križu.

— Mizerija v Italiji. V zadnjem času so mnogi slučajni na meji pri Raketu, da brezposelni delavci iz Trsta in Furlanije skušajo preoračati grzavno mejo brez potnih dokumentov. Iščejo dela v naši državi. Nekateri jokajo prosijo obmejne in policijske organe, naj se jih usmilijo in jim preskrbe dela, ker v Italiji vlada pomanjkanje zaslužka in jela. Danes so bili prijeti 4 Italijani. Vsi so jokali in prosili: »Dajte nam dela! Tam doli ne moremo živeti!«

— S. K. »Hermes« priredi dne 31. julija t. l. na vrtu gostilne »Reinighaus« v Spodnji Siški veliko veselico. Jako obširen spored. Začetek ob 3. Vstopnina 2 dinarja. Pridite vsi!

Vročina in suša.

— Ljubljana, 29. julija. Današnja temperatura: ob 7. zjutraj 19,5° C. Ob 10. 29° C. ob 12. uri 34,5° C v senci. Na solcu 40,1° C.

— Ljubljana, 29. julija. Iz vseh krajev Slovenije prihajajo poročila o katastrofalnem vplivu vročine na poljske kridelke. Krompir je ogrožen. Fižol slab. Otava je v slabem stanju. Kmetje zelo s skrbjo v bodočnost zaradi krme. Seno je posušilo v cenah.

— Ljubljana, 29. julija. Ljubljana je dosegla zelo nizko stanje. Barjani se pritožujejo zaradi pomanjkanja vode. Zahtevajo, da se zapro zatvornice v Grubarjevem kanalu.

— Maribor, 28. julija. Temperatura ob 12. uri 33° C, danes ob 10. zvečer 26° C. Barometer nočjo pada in kaže na vihar.

— Zagreb, 28. julija. V senci je danes termometer opoldne kazal 35,5° C.

— Gradec, 29. julija. Včerajšnja opoldanska temperatura 32° C v senci.

— Berlin, 29. julija. V Nemčiji je nastala katastrofalna suša in velikanska vročina. Uničena je vsa žetev. Posebno občutno so prizadeti kraji severne Bavarske in porenške province. Popolnoma uničena so polja krompirja. Vlada pripravlja obsežno akcijo.

— Dresden, 29. julija. Laba je zaradi suše tako nizka, da je sedaj ustavljen ves promet. Ustavljeni so vsi rečni transporti.

Kultura.

— Nova opera Risto Savina. »Nova Dobac« piše: Iz Zalca prihajajo dobre vesti, ki nam obetajo novo veliko obogatitve naše skromne operne umetnosti. Skladatelj Risto Savin nam izmarca tega leta ustvarja opero »Gospodskovski sen«, katere libreto sta napisala skladatelj sam in Frano Roš. Še pred otvoritvijo nove gledališke sezone jo dovrši. »Gospodskovski sen« nam obeta mnogo. Opere v podobni nacionalni smeri dosele nismo imeli. Zato je pričakovati, da z njo dobimo delo, ki bo v pogledu glasbe in snovi dejanja poklicano, da predstavlja našo slovensko operno umetnost in z njo naše ime in zgodovino ostalim Jugoslovenom in nas vse kot celoto ostalemu kulturnemu svetu. Dejanje opere je zgrajeno na tleh Gospodskovega polja v dobi njegove slavne preteklosti. Glavna in zgodovinska oseba ji je Bernard, knez Korotana in Kranjske marke, ki je vladal od 1202. do 1256. leta. Dasi nemškega rodu, je bil povsem knez slovenskega naroda. Še zelo mlad je nastopil vladu, a je že tu pokazal svoje izredne vrline poleg prekipenja, krepke in mehke, v dejanjih nagle mladosti. Jut, hčerka češkega kralja Otokarja I. Přemysla, mu je bila žena. Plemenito, dobro srčno, ljubko dete je, slovenske krvi in narave. O snubitvi nam je v splih vetrinjskega opata in kronista Ivana ohranjena mična zgodba, ki daje dejanju opere dramatično snov. Vrhunec vsega pa tvori z vsemi obredi knezovo ustoličevanje, ki je nekaj brezprimerno velikega v zgodovini naše kulture in demokracije preteklosti. Hvaležni smo skladatelju, da nam je v teh tridih dneh ustvaril baš to delo. Bodi nam to delo vselej silen klic, vode naša čustva in misli k bratom, ki so še tam onkraj naše svobode. Te žive slike iz davne prošlosti naj nam pričajo o sili in zdravju Jugoslovenstva in naj nam dajejo silo in poročstvo i za bodočnost!

— »Na planine.« Pavel Kunaver, S 16 slikami. V Ljubljani, 1921. Natisnila in založila Učiteljska tiskarna. Str. 139. Cena vezani knjigi 50 K. Naša planinska literatura je še zelo skromna. Nekaj letnikov »Planinskega Vestnika« in — skoro pri koncu smo, čeprav se vzpričo prekrasnih in mnogobrojnih naših planinskih izletišč razvija turistika v Sloveniji od leta do leta bolj. Temu pomanjkanju primerne strokovne literature jo sedaj odprl naš turist Pavel Kunaver, ki je napisal zgoraj navedeno delce. Knjigo bo vzel z veseljem v roko vsak hribolazec, izborna bo pa služila planincem — začetnikom, ker jim bo vzbudila veselje in ljubezen do naših prelepih planin ter jim dala vse najpotrebnejše podatke, napotke, pojasnila in svari. Razdeljena je knjiga v 16 poglavij, ki govorijo o pomenu planinstva, o hrani, o opravi in orodju, o vedenju v planinah, o prenočevanju na planem, o planinskih cvetkah, o hoji in plezanju, o zimi, o nevarnostih, plavovih, ledenikih itd. Lepo in živahno pisano delce ponazarjajo zanimivi in poučni osebni spomini in doživljaji izkušnega pisatelja, zato priporočamo zlasti t. planinah pogosto — prelahko-

miselni mladini. Tekstu pridejani fotografirani posnetki so okusno izbrani in mojstrsko izvršeni. Knjiga bo v okras vsaki hiši in knjižnici.

Sokolstvo.

— Zupni zlet župe Ljubljana I. dne 31. t. m. se vrši po sledečem redu: Ob 6. zjutraj tekma članov in članic. Ob 10. dopoldne skušnja za popoldanski nastop. Ob 2. popoldne se vrši obhod po mestu izpred Mestnega doma na telovadišče. Zbirališče: 1.) Sokol II. in vsa ona društva, ki obdujejo v okolišju tega društva, t. j. v šentjakobskem, trnovskem in krakovskem okraju, na Starem trgu ter okoli realke, se zbirajo ob pol 2. na Privozu. Odhod s sokolsko godbo Sokola II. na čelu točno ob pol 2. popoldne pred Mestni dom. 2.) Sokol I. ter vsa društva, ki obdujejo v okolišju tega društva, t. j. na Mestnem trgu, poljskem in šentpeterskem okraju, na Dunajski cesti in v okolišju Ledine se zbirajo ob pol 2. popoldne na trgu Tabor, odkoder odkorakajo z godbo dravske divizijske oblasti na čelu točno ob 3/2. popoldne pred Mestni dom. 3.) Vsioddelki naraščaja, t. j. moška in ženska deca in moški in ženski naraščaj se zbirajo točno pol 2. popoldne na realki, odtod točno ob 3/2. popoldne odhod pred Mestni dom z naraščajskim tobenškim zborom Sokola II. na čelu. 4.) Točno ob 2. popoldne skupni odhod izpred Mestnega doma s sodelovanjem obeh godb in naraščajevga tobenškega zbora Sokola II. na telovadišče. Bratska društva opozarjamo na tozadevno okrožnico župnega T. O. — Javna telovadba se prične ob pol 4. popoldne in obsega sledeče točke: 1.) Ženska deca, 2.) moška deca, 3.) posebne točke žunih zletov, 4.) ženski naraščaj, 5.) moški naraščaj, 6.) orodna telovadba, 7.) igre naraščaja, 8.) župna vzorna vrsta na orodju, 9.) proste vaje članic, 10.) proste vaje članov. Po telovadbi koncert in veselica na sečnem travniku »Pod gradičem« poleg jahalnice, ki glede idiličnosti ne zaostaja prav nič za Hribarjevim gajem. Za zabavo je preskrbljeno vsestransko. Veselični prostor bo zvečer bajno razsvetljen. Na predvečer, v soboto 30. t. m. ob 8. zvečer priredi Sokolska godba II. mirozov po mestu, v nedeljo 31. t. m. ob 6. zjutraj pa spomni ista godba Ljubljance na naše slavje iz budnice.

— Sokol II. v Ljubljani pozivlja svoje članstvo k udeležbi pri obhodu v nedeljo. Zbirališče ob pol 2. popoldne na Privozu, od koder odkorakamo skupno z drugimi društvi, ki se zbirajo ravno tam, točno ob pol 2. popoldne pred Mestnim dom. Udeležba dolžnost.

— Sokol II. pozivlja svoje člane, katerim pri župnem zletu dne 31. julija

niso določeni že kak drugi posli, da se zglase kot reditelji v nedeljo dne 31. t. m. točno ob 6. popoldne na zletnem prostoru pred Konjunicco.

— Sokolska godba Sokola II. pride v soboto dne 30. t. m. ob 8. zvečer skupnemu zletu v pozdrav mirozov in v nedeljo dne 31. t. m. ob 6. zjutraj budnice. Obakrat izpred Narodnega doma.

— Sokol Toplice. Javna telovadba Sokola v Toplicah dne 31. avgusta t. l. odpade radi nepričakovanih ovir. V nedeljo, dne 7. avgusta se vrši okrožni zlet novomeške sokolske župe na Toplice. Vse priprave so v teku. Železniška zveza ugodna, ker je uveden poseben vlak iz Novomesta ob 11.45 in iz Straže v Novomesto ob 21.10. Vožnja za člane je polovična. V nedeljo, dne 7. avgusta vsi v Toplice!

Turistika in sport.

— Nogomet. — Dunajski Rapid: Hiri. V soboto in nedeljo, 30 in 31. t. m. igra v Ljubljani kombinirano moštvo dunajskega Rapida, prvaka Avstrije in enega prvih klubov na kontinentu. Kvaliteta Rapida se more presoditi posebno po zmagi nad praško Slavijo 5 : 1 in po tem, da sestoji avstrijska reprezentanca večinoma iz igralcev Rapida. — Tekma se prične oba dni ob pol 19. torej tako kasno, da ji more tudi v soboto vsakdo prisostvovati. Predprodaja vstopnic in trgovinah Kane in Pevalke v Zidovskih ulici. Vstopnina: numerirani sedeži I. vrste K 32, II. vrste K 20, stojišče K 12, članske vstopnice K 6.

— Turistom v vednost. S.P.D. naznanja, da je na novo napravljena pot od Kravca (1853 m) po grebenih čez Veliki Zvolh do Dolge Njive, od ondi dobro markirana čez Greben (2224 m) do Kalške gore in od tam zopet nadelana do Kožirve kočje na Kokršlem sedlu. — Markirana je pot iz Kamnika k Sv. Ambrožu, kjer posestnik »Nace«, ki je napravil pot, za pipo tobaka turist rad prenoči na senu. Primerneje pa je prenočiti v Jojzovi koči in potem nadaljevati pot čez Greben in Kravec k Sv. Ambrožu in doli v Kamnik ali v Kranj. Pot od Kožirve kočje do Kamnika je proračunena na 9 do 10 ur hoda. S to potjo je dana turistom možnost, obhoditi celo verigo grebenov do sedaj tako malo obiskanega in vendar tako krasnega predgorja Kamniških planin. Vendar je priporočati to le vztrajnim, vajenim turistom. — Natančnejši opis priobčimo v »Planinskem Vestniku«.

— Le tour de France. V veliki kolesarski tekmi »Le Tour de France«, pri kateri so morali tekmeči prevoziti nad 5484 km, je zmagal Belgijec Leon Segieur.

Najnovejša poročila.

ZAKONODAJNA SKUPŠČINA.

— Beograd, 29. julija. Jutri 30. julija t. m. se sestane zakonodajna skupščina k izredni seji. Začetkom seje bo predsednik dr. Ribar imel daljši slovesni govor v spomin pokojnemu ministru Draškoviću. Seja bo velika manifestacija za državno idejo. — Verifikacijski odbor bo predlagal razveljavljenje komunističnih mandatov. — Plenum skupščine bo v ponedeljek 1. avgusta, pričel razpravo o zakonu za zaščito države.

SOLIDARNI NASTOP RADIKALCEV IN DEMOKRATOV.

— Beograd, 29. julija. (Izvirno) Z ozirom na važnost in resnost političnih dogodkov zadnjih tednov živahno razpravljajo politični krogi o tesni uniji radikalcev in demokratov proti tistim elementom, ki streme za zrušenjem države in njenih temeljev. Mnogi beograđski listi priobčujejo članke, ki skušajo vplivati na pomirjenje glavnih voditeljev obeh strank, zlasti na pomirjenje Protića in Pribićevića. Tudi pri naknadnih volitvah, ki bodo razpisane po razveljavljenju komunističnih mandatov, nameravata obe stranki nastopiti s skupno listo.

ZMEDE V KOMUNISTIČNI STRANKI.

— Beograd, 29. julija. (Izvirno) Poslanec Edhem Bulbulović je izstopil iz vodstva komunistične stranke, kakor tudi iz komunističnega parlamentarnega kluba. Priobčil je obširno izjavo, v kateri utemeljuje svoj izstop s tem, da so v komunistični stranki pridobili premoč teroristični elementi anarhisti, ki bodo s svojimi metodami uničili stranko. Z njimi noče poslanec imeti ničesar skupnega, za svoje dosedanje delovanje pa je odgovoren oblastem in pa svojim volilcem.

RAZPUST RUDARSKEGA SINDIKATA.

— Beograd, 29. julija. (Izvirno) Obsežna in zelo razpredena preiskava zaradi atentatov na regenta in Draškovića ter poskušene atentata na min. preds. Pašića je v zadnjem času dovela do zelo do-

brih, točnih rezultatov. Na podlagi teh rezultatov je ministristvo notranjih del odredilo razpust Sindikata krojaških pomočnikov. V tem sindikatu je bil izvor vse teroristične propagande. V najkrajšem času bo razpuščen tudi Sindikat rudarjev.

BOLGARSKI ČETAŠI VDRILI V NASE OZEMLJE.

— Beograd, 28. julija. (Izvirno) Iz Bitolja javljajo: Pred nekaj dnevi so preoračile naše južne meje bolgarske komitaške čete. Imajo namen in naloge, povzročiti na našem in grškem ozemlju vstajo prebivalstva. Te čete razširjajo med prebivalstvom bolgarsko in turško pisane letake, ki pozivljajo Bolgare in Turke na skupni upor. Opazati je bilo, da so se te čete pojavile v velikem številu okoli mesta Mirihova. Naše obmejne čete so začele zasledovati te komitaške tolpe. Pričelo so se tudi male praske. Grška obmejna vojska je odbila na nekaterih krajih napade teh bolgarskih komitašev.

STAVKA ČESKIH BANČNIH URADNIKOV KONČANA.

— Praga, 29. julija. Več tednov trajajoča stavka bančnih uradnikov je bila včeraj končana. Dosegel se je na intervencijo vlade sporazum med obema skupinama. V ponedeljek se odpro zopet blagajne.

NA DUNAJU OKRADENI BANATSKI TRGOVEC.

— Dunaj, 29. julija. Iz Beograda je t. dni semkaj dospel trgovec Hajdner iz Banata. Na pošti je včeraj pozabil denarnico, v kateri je imel 140.000 dinarjev, 130.000 aK in ček na večjo vsoto. Denarnice ni več dobil.

JAPONSKA SE KONFERENCE UDELEŽI.

—d Pariz, 28. julija. (Brezlično.) »Exchange Telegraph« poroča iz Washingtona, da je japonski odgovor na povabilo predsednika Hardinga k udeležbi pri washingtonski konferenci došel včeraj v Washington, da je Japonska povabilo sprejela, vendar pa stavila važne pizdžke.

REVOLUCIJA V PERZIJI.

—d Varšava, 28. julija. (Brezlično.) Ruski listi poročajo o izbruhu boljše viške revolucije v Perziji.

Pristopajte k „Jugoslovenski Matici“!

Gospodarske vesti.

— Curli, 28. julija. Devize: Berlin 7.625, Newyork 609, London 21.80, Pariz 47.075, Milan 25.25, Bruselj 45.93, Buenos Aires 174, Praga 7.65, Zagreb 3.40, Bukarešta 7.80, Dunaj 0.70.

— Zagreb, 28. julija. Devize: Dunaj 18.35—18.425, Berlin 219—219.50, Budimpešta 49—49, Bukarešta 220—0, Italija 733—735, London 622—625, Newyork kabl 172—0, Pariz 1330—0, Praga 220—221, Svica 2875—2900. Valute: Ameriški dolarji 167.50—171.50, carski rublji 0, češkoslovaške krone 223—225, 20kronski zlati 580—595, napoleonidori 585—590, nemške marke 219—219.50, romunski lei 0—225, italijanske lire 728—733.

— Dunaj, 28. julija. Devize: Zagreb 582—586, Beograd 2125—2145, Berlin 1180—1186, London 3390—3410, Newyork 956—960, Pariz 7355—7395, Praga 1197—1203, Curli 15.575—15.625. Valute: Dolarji 949—953, nemške marke 1179.50—1185.50, angleški funti 8370—3390, francoski franki 7330—7370, italijanske lire 8890—8910, dinarji tisočki 2115—2135, švicarski franki 15.535—15.585, češkoslovaške krone 1200—1906.

Žigovanje avstro-ogrskih posojil v osovobenem ozemlju.

Delegacija ministrstva financ v Ljubljani objavlja uradno: Ker se na ozemlju, ki je do sedaj bilo po Italiji zasideno in ki je po rapalski pogodbi pripadlo naši kraljevini, ni vršilo popisovanje in žigovanje obveznic predvojnih in vojnih posojil bivše avstro-ogrške monarhije, kakor je to v mirovni pogodbi predvideno, je gospod finančni minister s svojo odločbo D br. 8756 z dne 19. julija t. l. odredil, da se rok za popisovanje in žigovanje teh obveznic podaljša do 15. avgusta 1921. To popisovanje in žigovanje se bo vršilo v smislu Pravilnika D br. 4019/20 (Uradni list št. 313 iz 1920). Popisovalce se bodo tudi obveznice vojnih posojil, ki že nosijo italijanski žig »Tesoro italiano«. Hkratu je gospod finančni minister odobril, da se morejo do gornjega roka vzeti.

ti v pretres tudi prošnje za naknadni popis in žigovanje predvojnih posojil iz ostalega ozemlja naše kraljevine. Prošnje za dovoljenje naknadnega popisa in žigovanja gornjih obveznic naj se z obveznicami vred vlagajo do gori navedene roka t. j. do 15. avgusta t. l. pri delegaciji ministrstva financ v Ljubljani; na poznejše vlozene prošnje se ne bo oziralo. Na prošnjah mora biti od županstva potrjeno, da je prosilec za državljan; tudi mora prosilec na verodostojen način dokazati, da je pravi lastnik predloženih obveznic.

— g Konferenca o padanju naše valute. Beograd, 28. julija. (Izv.) Beogradska trgovska zbornica je sklicala konferenco zastopnikov trgovcev, industrije in bančnih strokovnjakov. Konferenca bo obširno razmatrala vzroke padanja naše valute, kakor tudi o potrebnih korakih, da se to padanje ustavi. Konferenca se bo udeležil tudi finančni minister dr. Kumanudi.

— g Kmetijski tečaji po deželi. Poverjeništvu za kmetijstvo namerava tekom letošnje zime prirediti več kratkih kmetijskih tečajev po deželi, ki bodo trajali po en teden. To bodo tečaji za gnojenje in tečaji za strožbo živine. Ti tečaji se imajo prirediti od novembra do konca februarja in so namenjeni moški in ženski mladini od 16. leta starosti naprej. Prirejati se bodo pod sledečimi pogoji: 1) da se priglasi zadostno število udeležencev, najmanj 30, ki se zavežejo, da bodo tečaj redno in točno obiskovali; 2) da se za tečaj preskrbi potreben prostor (učno sobo) s kurjavo. Ves pouk bo kolikor mogoče praktičen in je zaradi tega pridobiti tistim krajevnim zastopom (kmet, organizacijam, izobraževalnim društvom, županstvom itd.), ki želijo take tečaje organizirati, tudi pripravno kmetijo, kjer bi se lahko eno in drugo stvar pokazalo in z delom razložilo. Interesenti naj se za prireditve teh tečajev obračajo pravčasno na poverjeništvu za kmetijstvo v Ljubljani, kjer se dobe vsa potrebna nadaljna pojasnila.

— V Črnomlju zgradi g. Fr. Kralj velike apnenice. Z zgradbami so že pričeli.

— g Razpis dobave ovsa, ječmena in koruze. Komada Dravske divizijske oblasti sprejema pisemne ponudbe do 4. avgusta t. l. za dobavo ovsa, ječmena in koruze in sicer za Ljubljano 190.000 kg, za Maribor 200.000 kg in za Celje 20.000 kg Kavcija znaša 10% od ponudene cene. Ponudbe je kolkovati s kolkom za dva dinara. Podrobni pogoji so pri divizijski intendanturi na vpogled. Izvod dobavnega razpisa je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

— g Prodaja raznega lesa v Sarajevu. Sumarski odsek zemaljske vlade v Sarajevu bo dne 30. avgusta t. l. ob 11. dopoldne potom javne pisemne dražbe prodal velike množine raznovrstnega lesa, ki se nahaja še na panju v različnih gozdnih oddelkih. Sprejemajo se pisemne zapечатene ponudbe, ki se morajo glasiti na celo razpisano količino drv in morajo dospeti do 30. avgusta 1921. 11. ure dopoldne sumarskemu odseku zemaljske vlade v Sarajevu. Pisemni ponudbi je priložiti vadij 330.000 kron. En izvod dražbenega oglasa, ki vsebuje pogoje in druge podrobnosti, je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice na vpogled. Priporočamo, da se za poznanje pogojev za sestavo ponudbe neobhodno potrebno.

— g Dražbena prodaja lesa. V državnem gozdarskem uradu v Vinkovcih se bo vršila dne 8. avgusta t. l. ob 10. uri dopoldne dražbena razprava za prodajo hrastovega, jasenovega, brestovega in podobnega materiala na panju. Seznam vrst in množin materiala je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled. Dražbeni pogoji, ponudbeni vzorci in vsa podrobna pojasnila se dobe pri državnem gozdarskem uradu v Vinkovcih, ki jih na zahtevo pošilja proti pristojbini 5 kron.

— g Pregled dohodkov enoprocenčne državne trošarine. V mesecu juniju 1921: Srbija in Crna gora 2.415.663 din. (778.637 din. v proračunskem letu 1920/1921), Hrvatska in Slavonija 5.761.894 (1.640.296), Bosna in Herce-

govina 966.329 (391.201), Vojvodina 6.504.927 (1.178.577), Slovenija 2.318.962 (296.739), Dalmacija 538.598 (230.714). Skupno 18.505.366 (4.526.195) dinarjev, torej 13.078.171 din. več kakor v mesecu juniju proračunskega leta 1920/21.

— g Zanemarjena agrarna statistika. »Jugoslovenski Lloyd« kritizira popolnoma upravičeno poročevalsko službo našega poljedelskega ministrstva, ki z različnimi nasprotujočimi si vestmi vznemirja naše gospodarske kroge. V naši državi, ki je eminentno agrarna, bi se morala posvetiti največja pozornost agrarni statistiki, brez katere ni stalne trgovine in industrije.

— g Znižanje maksimalnih cen mesa. Iz Maribora javljajo: Vsled pomankanja krme in ker mesarji ponujajo za živino slabšeje kakovosti le 5 do 6 K, so pričeli nekateri okrajši na Stajerskem z zaslimim zakolom. Po gotovih občinah koljejo meso dvakrat na teden in je potem prodajajo po zelo nizkih cenah, vsled česar bo to vplivalo na cene mesa in bo mariborsko okrajno glavarstvo prisiljeno določiti nove nižje maksimalne cene za meso.

— g Preskrba za našo živinorejo. Iz Maribora nam poročajo: Ne le na jugoslovenskem Stajersku, tudi po sosednjih naših deželah je bilo letos zelo malo krme in prve košnje in vsled sedanje suše jo je še manj pričakovati iz otave. Neprimerno visoke cene senu zdaj tako rekoč v dobi senu, potrjujejo to žalostno resnico. Ravno tu na meji najboljše vemo, kar vidimo, kako se je naenkrat zaustavil do malih izjem ves promet z živino tudi iz sosednjih dežel (Hrvatske, Banata itd.). Naj nikogar ne moti, da imamo kljub temu še danes tako drago meso, ko sta vendar preje pomankanje sene in izvoza tako silno vplivala tudi na cene mesa. Dobiček v teh diferencah spravlja ne toliko naš kmet, kakor veliki mesarji po mestih. Zdaj kmet še rabi svojo živino pri delu, zdaj se svoje nedelavno mlado živino še lahko krmi na paši. Ali čez par mesecev se bo vse to menjalo. Živina bo morala v hlev, rabila se bo le še pri dobavi kuriva in nastelja. Zelo redki bodo živinorejci, ki bodo iz svojega pridelka mogli večino nedelavne živine prekriti preko zime; pretežna večina tudi boljših posestnikov bo primorana si nakupovati za tako drag denar krmo, da se ne bo izplačalo živino rediti pre-

ko najnujnejše potrebe. Seči bodo morali po manj vrednem krmilu, slami, listju itd. Toda s takim krmiljenjem uničimo svojo komaj na predvečer stanje vzpostavljeno živinorejo. Zato treba, da vlada že sedaj pravočasno poskrbi, da se prepove ali vsaj zdano omeji izvoz pripomočkov in krmiljenju s slabejšim blagom: otrobi in takozvane »prge« (ostanki lučnega semena ali lupin itd.). Obenem pa da se naše dežela pravočasno preskrbi z živinsko soljo, katero treba uvažati. Le na ta način — in ako obenem naše kmetovalec opozarjamo na praktično izražbo raznih krmilnih pripomočkov (olupkov od sadja, prstenine) bo mogoče, da prestanemo letošnjo krizo.

— g Izvoz moke iz Madžarske. Madžarski ministrski svet je sklenil odredbo, po kateri se do 30. sept. dovoljuje neomejen izvoz moke. Po tej odredbi se more izvažati do imenovanega časa moka v inozemstvo proti pristojbini 600 kron za stot brez vsakega izvoznega dovoljenja.

— g Bolgarski izvoz. Devizna centrala v Sofiji poroča, da se je zadnje čase povečal izvoz iz Bolgarije, predvsem v Carigrad, kamor se izvažajo največ sira, masla, jaje in živine.

— g Svetovni adresar. V založništvu »Kellys Directories Ltd. London« je izšel znani svetovni adresar za leto 1921. Adresar velja 64 shillingov franke ter se naročuje v podružnici imenovanega založništva na Dunaju 1. Reichstrasse 13.

— g Pred rudarsko stavko v Moravski Ostrovi. »Tribuna« poroča iz Moravske Ostrove: Tukaj grozi nova rudarska stavka. Glasilo rudarjev je objavilo poziv, ki pravi med drugim, da hočejo podjetniki razveljaviti kolektivno pogodbo, podaljšati delovni čas in obenem znižati plače, česar pa bi rudarji na noben način ne mogli dopustiti. V pozivu se pripravljajo rudarji na stavko, ki bi ne bila omejena samo na ostravsko - karvinsko okrožje, ampak bi se razdelila na vso republiko.

Glavni urednik:

Rasto Pustoslemšek.

Odgovorni urednik:

Ivan Podražaj.

Kolarski pomočnik

želi službe, nastop takoj. Naslov pove uprav. Slov. Naroda. 5210

Učenka

se sprejme v trgovino s papirjem L. Pevalok, Ljubljana, Židovska ulica. 5189

Prodaja se posestvo

v Sloveniji, okrog 100 oralov, največ gozdov, radi družinskih razmer. Cena po dogovoru. Kje, pove upravništvo Slov. Naroda. 5215

Šolske tablice

in kamenčice (grifelnje), šolske zvezke in kompandije ter druge šolske potrebščine na debelo in drobno najceneje pri L. Pevalok, Židovska ulica.

Pohištvo

za spalno sobo in več raznega pohištva se prodaja. Selo 41. 5218

Koruzi, oves, moka

se dobijo najpovoljnejše s skladišča M. Dimić, Zagreb, Juršičeva 24. 5221

Deklica

2 leti stara, se da pošteti družini za svojo in se da 1000 K seboj. Prijave je poslati na pošto ležeče Podčetrtje pod naslov: Ivan 45. 5231

Sprejem

5 mladih delavcev

kateri bi izučili v papirni stroki. Prednost imajo absolventi obrtne šole ali oni, ki imajo obrtno izobrazbo. Karlo našna tovarna Bonac, Čopova c. 16.

Enonadstropna hiša

se prodaja v Bohoričevi ulici. Naslov pove upravništvo Slov. Naroda. 5205

Iščem izvežbanega delavca za cementne cevi, nastop takoj. Dragotin Korbar, Zagorje ob Savi. 5234

Na prodaji!

Zaga s cirkularjem in mlin z dvema tečajema ob stalni vodi, zraven lepo gospodarsko poslopje s hlevom, dva in pol orala vinograde s kletjo in dobro stiskalnicjo, sadonosnik. Naslov pri anonimni družbi Aloma Company, Ljubljana, Kongresni trg 3. 5227

Odvetniškega koncipijenta

sprejem takoj. Plača po dogovoru Dr. Igo Janč, odvetnik v Murski Soboti. 5223

Prodaja se takoj

po ugodni ceni vsled odpotovanja 2 moški novi zlati uri z dvojnim pokrovom. Ogledata se lahko vsak dan od 10. — 12 ure. Naslov pri uprav. Slov. Naroda. 5225

Za čas od 10. avgusta do 12. septembra se išče v uporabo

prijazna soba z dvema posteljama po možnosti z vporabo kuhinje v Ljubljani ali najbližji okolici. Ponudbe z navedbo zahtevkov pod šifro »Čez pot« 5233 na uprav. Slovenskega Naroda. 5233

Iščem za takojšnji nastop izobraženo gospodično

k mojima dvema deklicama po 10 in 11 let. Ponudbe z navedbo plače na gospo Almo Schreiber, Bled, Hotel Toplice. 5214

Napredaj posestvo:

hiša, mlin, žaga, z lepim vrtom in 2 travnika z njivami. Posestvo je v dobrem stanju, cena po dogovoru. Janč Pogačnik, Brezje št. 3 pri Radovljici, Gorenjsko, Slovenija. 5220

la Portlandcement

pri odjemu 5 — 10 vagonov naenkrat takoj dobavljivo po ceni K 165.— za 100 kg franko postaja Ljubljana. Jutne večje se za 70 dni posodijo. Cenjena naročila pod »Cement-portland/5146« na uprav. Slov. Naroda. 5146

Iščo se

mesečna soba

s posebnim vhom eventualno z oskrbo, ali pa manjše stanovanje z opravo ali brez opravke proti zelo dobri najemnini. Ponudbe na pošto predati št. 53. 4805

Muholovke

za p. n. trgovce ima v zalogi Ljubljanska komercialna družba, Ljubljana, Blewolsova 18. 4009

Poslovodja

veletrgovine, dobro verziran vsake trgovske šroke in več vseli trgovskih poslov. Želi takoj premeniti mesto. Gre tudi k večjemu podjetju za potnika ali skladiščnika. Natančnejši podatki so na razpolago na uprav. Slovenskega Naroda pod »Prvovrstna moč/5202«.

Več tesarjev sprejme

Ivan Zakotnik mestni tesarški mojster, parna žaga, Ljubljana, Dunajska c. 46.

Korespondentinja,

ki obvlada popolnoma italijanski jezik, samostojno moč, sprejme pod ugodnimi pogoji večje trgovsko podjetje v Ljubljani. Ponudbe pod »Italijanska korespondentinja 5183« na upravništvo Slovenskega Naroda. 5183

Prva specialna trgovina z rokavicami in parfumi nudi:

rokavice za dame in gospode, kakor tudi fine črne, razbarvane francoske damsko nogavice.

Najfiniši francoski parfumi.

Guelly Paris: Vasthi, Antar, Le Bois Sacre, La Violette, Eau de Cologne

O. Bračko, Ljubljana Dunajska cesta štev. 12.

Banka

Nikola Bošković a.d.

v Beogradu.

Bančni oddelki: vrši vse bančne posle; sprejema hranilne vloge z odpovedjo in brez nje, odpravlja tekoče račune na podlagi blaga in provizivnih trgovskih menic, kupuje in prodaja vse vrste valut, efektov in deviz.

Blagovni oddelki: ima v zalogi in prodaja samo na veliko: vse vrste ključavničarskega blaga, ključavničarski material za gradnje, vse vrste orodja, pocinkano in čino pločevino, armature od medij, cevi za vodovod, jeklo za vozne vzmeti, osti, jeklena in železna žica, kuhinjsko železno posodje, solingensko blago, vse vrste vijakov, poljedelski stroji in orodje, guma Denlop za avtomobile, konjak originalni francoski »MARTEL«, »HENESSY«, »FRAPEN«, sodo Kaustik liče prima »TAMATAVA«, vse po originalnim trgovskih cenah. Prodaje izvirno pizenjsko pivo iz slovite pizenjske pivovarne. 4911

Prodaja na Koroški beli (Gorenjsko)

št. 65 lahkega konja z novim vozom (zapraviljivost). Anton Lihovec, Koroška Bela, pošta Javornik, Gorenjsko. 5136

Elektrotehnični obratovodja

z večletno prakso se takoj sprejme. Ponudbe s prepisom spravele in položeno izkušnjo z navedbo plače, (prosto stanovanje, gorivo in osvetljava) na ravnateljstvo tovarne cementa Zidani most. 5145

Trebam jednu dobru kuharicu

srednje dobe, koja znade dobro kuhati te da je potpuno sposobna za celi kućni posao da je solidna i voljana. Koje reflektiraju neka se odma ponudom obrate na adresu g. Kajo Belmar-ković, supruga pukovnika, Bjelovar. 5169

Iščem gospodično k dveletnemu stroku

za nekaj ur na dan. Smole, Vegova ul. 8. I. 5186

3 nove letne obleke

vsaka po K 230.— in 5 novih bluz po 85 kron se prodaja. Krakovski nasip 10, II. nadst. 5198

Večja strojarina

na Primorskem išče samostojnega strojarskega mojstra za sedlarska usnja. Služba stalna. Ponudbe nasloviti na Bruno Sannig, trgovec Via Carducci 3. 5200

Veliko delniško podjetje v Karlovcu sprejme takoj slovensko-nemškega korespondenta

Natančne ponudbe je nasloviti na zastopnika E. Leskovec, Ljubljana, Ilirska ulica 29. 5152

Pozor

na novo otvoreno trgovino z vsemi krojaškimi potrebščinami, celirjem, belim in barvastim platnom, milom, nogavicami, samoveznicami, naramnicami i. t. d.

L. Weiss, Ljubljana, Židovska steza štev. 6.

Otvoritev trgovine.

Naznanjam, da sem otvoril trgovino

v Ljubljani VII, Šiška, Seidlova hiša

ter bom postregel vsakomur po priznani najnižjih cenah. Priporočam se za obilen obisk

Ivan Kos.

Medić, Rakovec & Zankl

preje A. Zankl sinovi.

Tovarna kemičnih in rudninskih barv ter lakov.

Centrala: Ljubljana. D. z. o. z. Skiadišče: Novisad. Brzjavci: Meraki, Ljubljana. Telefon: 64.

Emajlni laki. Pravi firnež. Barva za pode.

Priznana najboljša in zanesljiva kakovost: barve za obleke, vse vrste barv, suhe in oljne, mavec (Gips), mastenec (Federweiss), strojno olje, karbolinje, steklarski in mizarski klej, pleškarski, slikarski in mizarski čopiči, kakor tudi drugi v to sroko spadajoči predmeti.

„MERAKL“. Lak za pode. „MERAKL“. linoleum lak za pode. „MERAKL“. Emajlni lak. „MERAKL“. Brunoline.

Ceniki se začasno ne razpošiljajo!

Za izdatni del odgovoren Valentin Kopitar.

Lastnina in tisk »Narodna tiskarnica«